

16. juni 2015

FRIVILLIGHEDSRÅDET

HØRINGSSVAR

på

Sundhedsplan 2015 – 2017 for Ballerup Kommune

Frivillighedsrådet i Ballerup Kommune har i sit ordinære møde onsdag, den 20. maj 2015 drøftet indholdet af Ballerup Kommunes Sundhedsplan 2015 – 2017 med henblik på afgivelse af rådets høringssvar på sundhedsplanen.

Rådets svar afgives indledningsvis med nogle generelle betragtninger og anbefalinger og efterfølgende afgives betragtninger og anbefalinger inden for hvert af de prioriterede udfordrings- og indsatsområder.

Med sit høringssvar er det håbet, at Frivillighedsrådet bidrager til yderligere kvalificering af Sundhedsplan 2015 – 2017, herunder bidrager til en bredere udmøntning af planen og inkludering af forenings- og frivillighedslivet.

Generelle betragtninger og anbefalinger

Sundhedsplanen giver indledningsvist en fin beskrivende og sammenlignelig opstilling af de nationale, de regionale og de kommunale mål og indsats for sundhedsområdet. Mål og indsatsområder er forståeligt beskrevet meget overordnet og med bred pensel og vurderes at have mere karakter af hensigtserklæringer, men er dog retningsgivende for Ballerup Kommunes mere konkretiserede mål og indsats for sine 4 prioriterede målgrupper: børn, unge, voksne og seniorer.

Sundhedsplanens opbygning og beskrivende indhold er læseteknisk absolut i orden og giver en god og brugbar indsigt i de sundhedsmæssige udfordringer Ballerup Kommune har i forhold til de prioriterede målgrupper / indsatsområder og i de løsningsmodeller kommunen tænker i.

Frivillighedsrådets anbefaling:

- 1) At forenings- og frivillighedsområdet får en absolut synliggørelse i Sundhedsplanen.

I planen er beskrevet mange af de gode indsatser kommunen selv udøver eller har i støbeskeen, MENS frivillige indsatser kun nævnes i ganske ubetydeligt omfang til nærmest intet. Hver dag udøves der i forenings- og frivillighedslivet sundhedsrettede indsatser målrettet ovennævnte prioriterede målgrupper. Indsatser som i et udviklingsperspektiv også kan tænkes ind i en fremadrettet løsningsmodel. Hvor var mange børn og unge hvis ikke frivillige instruktører og trænere stillede deres kompetencer og tid til rådighed i f.eks. idrætsforeningerne, hos spejderne m.fl. og som frivillige bidrager til, at børn og unge får sunde fritidsvaner? Og ligeså i relation til voksne og seniorer. Mange foreninger og frivillige sociale organisationer understøtter med deres frivillige indsats til gode, sunde og forebyggende livsindhold. Tænk blot på de mange brugere og tilbud udbudt i Seniorgymnastikken, Ældresvømningen, Ældresagen, Motionsvenner, Cykelcaféen. Patientforeningerne m.fl. Derudover eksisterer i den frivillige verden mange andre interesseltilbud.

Således er det for Frivillighedsrådet oplagt, at der indskrives samarbejde mellem Ballerup Kommune og frivillighedsområdet i Sundhedsplanen.

- 2) *Hash* - og ikke mindst en forebyggende indsats målrettet unge - er et andet indsatsområde, som i den grad savnes i Sundhedsplanen. I Sundhedsplanen er prioriteret indsats mod rygning, hvilket selvfølgelig vurderes helt OK, men Frivillighedsrådet anbefaler, at indsatsen udvides til også at omfatte en forebyggende indsats mod start og for ophør på brug af hash. Det er enhver bekendt, hvilke konsekvenser / uligheder i sundhed, det kan få for den enkelte bruger.
- 3) *Planperioden* anbefales også at inkludere det meste af 2017. Med vægtning på primært 2015 og 2016 vurderes det at være en for kort periode al den stund, at Sundhedsplanens administrative og politiske behandling forudsættes at forløbe i endnu nogle måneder i 2015. Derefter skal udmøntning og projekter mv. organiseres, iværksættes, gennemføres og følges op. Bekymringen går på, hvorvidt 2016 er tilstrækkelig tid til at give nok brugbar viden inden, der skal ske erfaringsopsamling og vidensformidling.
- 4) *Kompetencecenter* bør slettes i Sundhedsplanen al den stund, at centret nu er nedlagt og dets aktiviteter er inkluderet i Jobcentret.
- 5) *Sundhedsplanen* har generelt brug for en tæt korrekturlæsning for rettelse af stave- og formuleringsfejl, ens skrivning af Ballerup Kommune og af ældre borgere på 80 år og derover = 80 år +. Derudover, at de lysegrønne afsnitsoverskrifter tydeliggøres. De er nærmest ulæselige.

De enkelte indsatsområder – betragtninger og anbefalinger

Forebyggelsesafsnittet (2) konkretiseret på planens side 7:

”Nuværende indsatser”: *I forbindelse med Ældrepuljen.....* Frivillighedsrådet anbefaler, at der gives eksempler på de iværksatte aktiviteter til fremme af trivsel og opsporing af ensomme.

”Informationsindsatser”: ”Problemafdækningen viser, at der er behov for at sætte fokus på rammer, der fremmer den mentale sundhed”.... Også i den sammenhæng giver det god mening at inkludere og omtale forenings- og frivillighedsområdet. Forebyggelseeffekten er synlig. Udgangspunktet for den enkelte frivillige og brugeren af tilbuddet er ønsket om at dyrke en fælles interesse, men denne interesse er

samtidig et godt udgangspunkt for værdifulde relationer. I den forstand er foreningerne og de frivillige (sociale) organisationer helt centrale led i bestræbelserne på at fremme mental sundhed og social integration, netværksdannelse og dermed reducere ensomhed, isolation og mindre hensigtsmæssige levevaner. Foreningerne og de frivillige organisationer understøtter i den grad gode rammer for mental sundhed, hvilke medvirker til at tiltrække og fastholde såvel den frivillige som brugeren.

Med afsæt i foreningernes og frivillighedsrådets betydelige indsats i relation til såvel mental som fysisk sundhed samt under henvisning til Folkeskolereformens hensigter, vil det derfor også give god mening at inkludere frivillighedsrådet i såvel planlægning som gennemførelse af "Sundhedsuge" i folkeskoleregion. Tillige i ungdomsuddannelsesregion og i tiltag, målrettet unge / voksne borgere uden for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Endvidere i afsnittet om "Fremtidigt fokus og indsatser" under "*Forældreuddannelse og tidlig indsats for sårbare familier*" er beskrevet, at første resultater foreligger i maj 2015. Resultatet anbefales indskrevet i den - efter høringsrunden - forventede tilrettede udgave af Sundhedsplanen. Vi er nu medio juni.

I afsnittet om "Fysisk aktivitet" er det en gentagelse af ovenstående budskab nemlig mere synligt at inkludere forenings- og frivillighedsrådet. Det gælder i forhold til initiativer målrettet alle fire målgrupper: børn, unge, voksne og seniorer, herunder i initiativer målrettet boligafdelinger. Frivillighedsrådet konstaterer med tilfredshed, at der i beskrivelsen af det nye partnerskabsprojekt "Børn og unge i bevægelse" er nævnt, at 4 lokale idrætsforeninger indgår i samarbejdet ligesom frivillige aktører er nævnt i underafsnittet "Aktivt medborgerskab".

I forhold til problemstillingen omkring småt spisende ældre med deraf afledt dårlig ernæringstilstand anbefales, ud over de beskrevne initiativer, at der sker opsamling på viden fra projekter – bl.a. i Holstebro Kommune - på hvilken positiv virkning en mærkbar ændring i kvaliteten af hele processen og rammerne omkring madlevering til hjemmeboende ældre fik. En positivitet, som også fik gunstig økonomisk betydning og for de ældre bedre trivsel, mindre dårligdom og behov for sygehusbehandling.

I afsnittet "Fremtidigt fokus og indsatser" og konkret i afsnittet "Af nye planlagte indsatser kan nævnes" ... anbefaler Frivillighedsrådet, at der vedrørende Køkken Ballerup sker en omskrivning fra ... "*hvor der også ansættes nyt personale*" ... til, at de personalemæssige kompetencer tilpasses de fremtidige udviklingsbehov i forhold til den ønskede ernæringsmæssige leverance.

Vedrørende "Alkohol" anbefaler Frivillighedsrådet, at der også her sker indskrivning af frivillige indsatser samt, at der også inden for dette område tænkes samarbejde med frivillighedsrådet ind. Via servicelovens § 18 gives således bevillinger til såvel "Lænken" og DUT (Det Udgående Team) til at understøtte foreningernes frivillige sociale arbejde, der er målrettet borgere med alkoholproblemer + pårørende. Frivillighedsrådet modtager, behandler og indstiller ansøgninger / bevillinger på § 18 midler til frivilligt socialt arbejde.

Om "Hash og andre stoffer" anbefaler Frivillighedsrådet – jf. indledningsvis i dette høringssvar – at unge og hash får et mere fremtrædende fokus, som skal understøtte en forebyggende indsats.

Om "Anden forebyggelse, herunder rygning" anbefales, at der i forhold til unge og forebyggelse af rygestart og stop tages kontakt til Kræftens Bekæmpelse og organisationens projekt: "COOL UDEN RØG". Som en del af den nye Knæk Cancer – kampagne holder unge frivillige oplæg og events på skoler og ungdomsuddannelser og sætter samtidig unge og rygning på dagsordenen lokalt. Der kan læse mere om

initiativet til skoler på www.xit-web.dk/cool og om mediekampagnen til ungdomsuddannelser på www.cancer.dk/cooludenrøg.

I forhold til "Forebyggelige indlæggelser" nævnes under "Nuværende indsatser": "...Der er mange indsatser i gang, der vil kunne nedbringe indlæggelser". Frivillighedsrådet anbefaler, at nogle af disse indsatser nævnes med henblik på at give et mere fyldestgørende billede af, hvad der gøres.

Omkring de forebyggende hjemmebesøg til ældre på 75 år og derover kunne også nævnes de besøgsordninger, som tilbydes og udøves i frivilligt regi ligesom der er andre frivillige sociale tilbud, hvor målet er reduktion af ensomhed og styrkelse af ældres netværk og forebyggelse af isolation. I regi af Frivillighedsrådet er et nyt projekt undervejs – nemlig en indsats målrettet ældre, som har mistet deres ægtefælle / livsledsager. Et initiativ, som der tænkes samarbejde også med Ballerup Kommune om, herunder forebyggende hjemmebesøgere.

Om "Hjernesgadeområdet" anbefaler Frivillighedsrådet, at Ballerup Kommunes botilbud "Rødbo" tænkes ind som samarbejdspart også vedrørende faglighed således, at det ikke alene er hjemmeplejen, hjernesgadekoordinatoren og plejecentre. Botilbuddets beboergruppe er netop mennesker med senhjernesker.

Derudover prises, at der tænkes på at (gen)etablere hjemmevejlederordning på hjernesgadeområdet. Et tilbud som med efterspørgsel og succes for år tilbage eksisterede i Ballerup Kommune og om hvilket tilbud, der blev udfærdiget rapport som blev forelagt i daværende Social- og Sundhedsudvalg. Erfaringer kan opsamles til det forestående udviklingsarbejde.

I relation til psykisk syge er det også et område, hvor der agerer mange frivillige kræfter ligesom der også ydes betydelige beløb i henhold til servicelovens § 18 om støtte til frivilligt socialt arbejde målrettet såvel borgere med psykisk sygdom som deres pårørende. Også i dette afsnit anbefales derfor, at frivillighedsområdet indskrives og samtidig, at indsatser fremadrettet samtænkes med frivillighedsområdet. Et initiativ kunne bl.a. være, at nogleparate brugere i socialpsykiatrien blev uddannet som "frivillig bruger" med henblik på at kunne hjælpe / støtte andre. I projektet "Sammen om sundhed" kunne der også være interessesammenfald med forenings- og frivillighedsområdet.

Et synligt fokus i Sundhedsplanen er naturligt ældre. Hvordan med ældre psykisk syge (ikke demente)?

I afsnittet "Lighed i sundhed" er bl.a. kontanthjælpsmodtagere en målgruppe. Som nævnt tidligere er det et område forenings- og frivillighedslivet også kan tænkes ind i forhold til at bedre målgruppens mentale trivsel og fysiske tilstand. Nogle kontanthjælpsmodtagere kunne givet få bedre livskvalitet ved at virke som frivillige eller blive brugere i en forening eller i en social organisation. I afsnittet er Kompetencecentret forståeligt nævnt flere gange, men bør annulleres – jf. tidligere er det nedlagt.

Afslutningsvis anbefaler Frivillighedsrådet, at der i afsnit 5 "Tværgående opsamling" og i opsamlingen om "Voksne" sker flytning af de sidste 3 linjer i "Lighed i sundhed" fra "Derudover skal der være..." Umiddelbart synes linjerne ikke korrekt placeret i forhold til at det særligt er børne- og ungeområde som nævnes. Et forslag er, at det i stedet er kontanthjælpsmodtagere og ledige som prioriteres her.

På vegne af Frivillighedsrådet

Connie Hartz, formand

